

Slezská univerzita v Opavě
Matematický ústav - Laboratoře Výpočetní Techniky

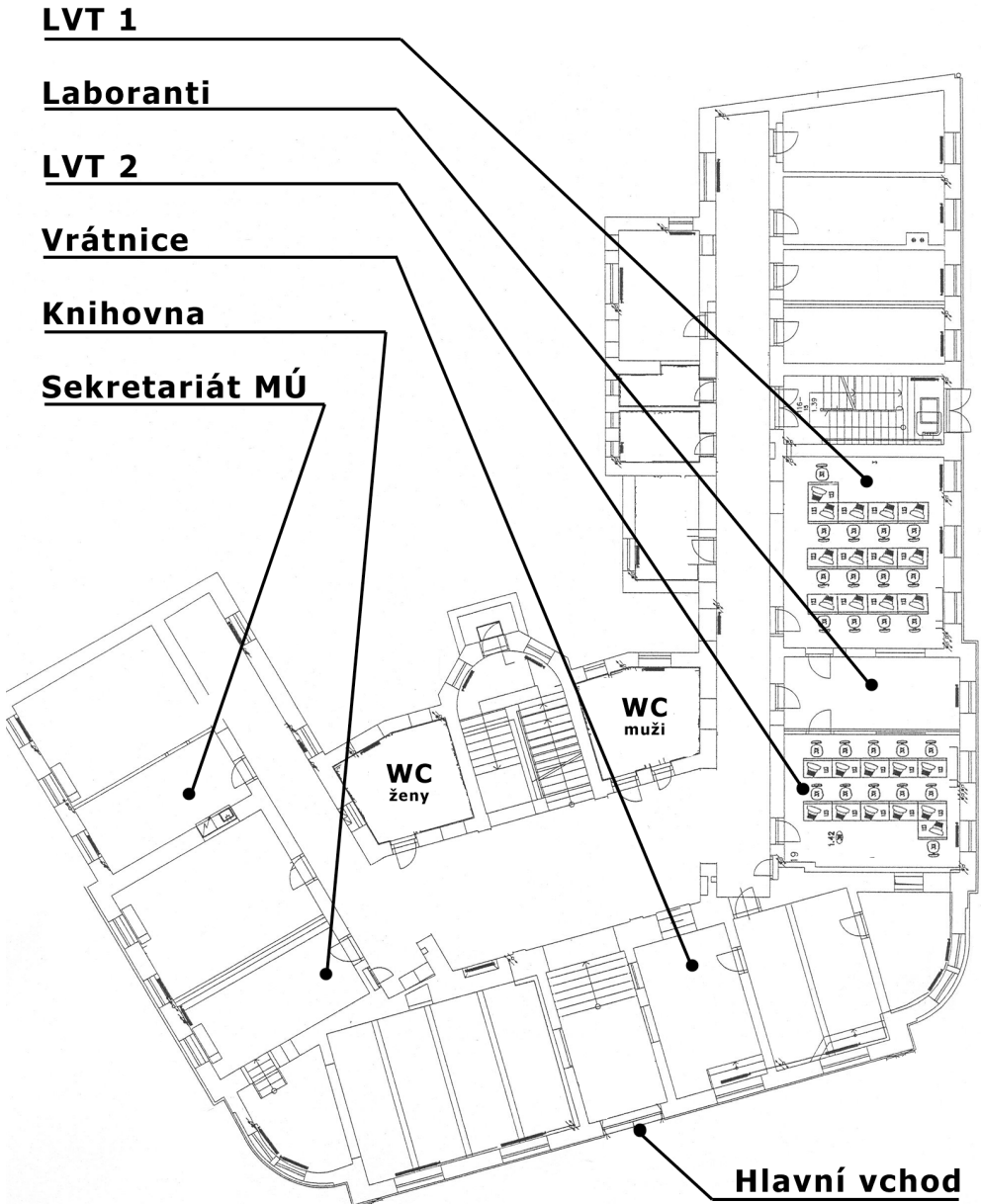

Informační brožurka LVT

<http://lvt.math.slu.cz>

Září 2009

Mapka přízemí Matematického ústavu

Obsah

Úvodem	4
Jak získáš konto v učebnách LVT1 a LVT2?	5
Jak se přihlásit?	6
Jak se odhlásit?.....	6
Heslo	7
Kde nalezneš své konto a jak s ním pracovat?.....	7
Kde najdeš konta ostatních studentů?	8
Kde nalezneš konta vyučujících?	9
Důležité složky konta.....	10
Jaké aplikace můžeš používat a kde je nalezneš?	11
Služby Laboratoří Výpočetní Techniky	11
Sít' Eduroam na Slezské univerzitě	17
Kontaktní údaje a provozní doba	18

Úvodem

Milý studente,

vítáme tě v **Laboratořích Výpočetní Techniky**. Dříve než zasedneš poprvé k počítači, je vhodné znát pár věcí, které ti v mnohém usnadní práci. Nejspíš sis všiml, že naše počítače jsou od klasických PC mírně odlišné. Nemusíš se jich bát, po krátkém seznámení si je určitě oblíbíš. Pokud narazíš na nějaký problém, neváhej a zeptej se nás, od toho tady jsme. Doufáme, že se ti v našich laboratořích bude líbit a příjemně pracovat.

Přejeme ti hodně štěstí při studiu!
Laboranti

Něco o laboratořích

- Počítačové laboratoře vznikly proto, aby studenty podpořily při studiu. Počítače jsou ve dvou místnostech: LVT1 – slouží pro výuku, ale v době kdy výuka neprobíhá, tam můžeš bez ostychu pracovat. Je zde třináct počítačů Apple Macintosh. LVT2 – je multimediální studovnou, kde si můžeš pouštět elektronické studijní materiály, můžeš tu nikým nerušen trávit spoustu času. Studovna má jedenáct počítačů.
- **Priority práce:** výuka > práce na studijních povinnostech > ostatní > hry a chatování.
- Pro zajištění příjemného pracovního prostředí je důležité, aby byl v laboratořích klid. Před vstupem si nastav na mobilu vibrační vyzvánění a své hovory prosím vyřizuj na chodbě.
- V laboratořích je zakázána konzumace jídel i nápojů.
- Každý uživatel zodpovídá za **legálnost dat** na svém kontě!
- Je vhodné znát a nutně respektovat **provozní řád**, najdeš jej na adrese http://lvt.math.slu.cz/html/pr_rad.php

Vyplatí se být informován

- Všechny důležité informace nalezneš na internetové adrese <http://lvt.math.slu.cz/>. Jako další zdroje informací slouží nástěnky v laboratořích a cedulky před dveřmi, na kterých jsou uvedeny změny v otevírací době a také to, zda právě probíhá výuka.

Nenič počítače, nejsou tady jen pro tebe

- Byli bychom rádi, kdyby počítače vydržely co nejdéle.
- Nedotýkej se tedy prosím LCD monitorů, obtížně se čistí a také bys mohl poškodit jejich povrch.
- Pokud potřebuješ k počítači připojit nějaké své USB zařízení nebo sluchátka, máš naše svolení, ale na ostatní kabeláž prosím nesahej. Je zakázáno odpojovat síťový nebo elektrický kabel.
- Bez vědomí laboranta nerestartuj počítač. Pokud se dostane do stavu, kdy je restart nezbytný, je vhodné, aby o tom laborant věděl. Jen tak je možné těmto stavům předcházet.

Jak získáš konto v učebnách LVT1 a LVT2?

- Získat konto v učebnách mohou všichni studenti Slezské univerzity a to zcela zdarma.
- Pro vytvoření konta je nutné předložit potvrzení o studiu nebo vysokoškolský index.
- Na adrese <http://lvt.math.slu.cz/html/zadost.php> vyplň formulář “Žádost o konto” a během jednoho pracovního dne by ti mělo být vytvořeno.
- Konto¹ je aktivní po celou dobu studia na Slezské univerzitě v Opavě, pokud nedojde k jeho zrušení vlivem nedodržování laboratorního řádu.
- Registrací získáš: Uživatelské jméno a heslo², pomocí něhož se budeš přihlašovat, přístup k internetu, SW zdroje, diskový prostor o velikosti až 500 MB, prostor pro webové stránky, můžeš si u nás také založit vlastní e-mail a využívat webmail, pravidelné zálohování tvých důležitých dat.

Jak můžeš konto ztratit?

- Nedodržováním laboratorního řádu.
- Ukončením studia na Slezské univerzitě v Opavě.

---

¹ Za legálnost obsahu dat na kontě nese zodpovědnost majitel konta

² Uživ. jméno a heslo je rozdílné od loginů do ostatních počítačových učeben na SU.

Jak se přihlásit?

- Pokud je počítač zapnut je zobrazeno přihlašovací okno (viz. obr. 1).

obr. 1

- Do políčka *Name:* zadej své přihlašovací jméno ve tvaru ***JmenoPrijmeni***, bez diakritiky a bez mezer.
- Do políčka *Password:* napiš ***heslo***, které jsi vyplnil při registraci.
- Pro přihlášení klikni na ikonku *Log In*.

Jak se odhlásit?

- Pro odhlášení je nutno kliknout v horním menu na , zvolit možnost *Log Out* a potvrdit.
- Při odhlašování raději chvíli počkej u počítače, zda vše proběhlo v pořádku a jsi korektně odhlášen. Může se totiž stát, že pokud sis v nějaké spuštěné aplikaci neuložil práci, dojde k přerušení procesu odhlašování.
- Pokud uvidíš počítač, u kterého někdo pracoval a zapomněl se odhlásit, uvědom prosím laboranta, aby chybu napravil. Až se zapomeneš odhlásit ty, také by se ti to mohlo hodit.

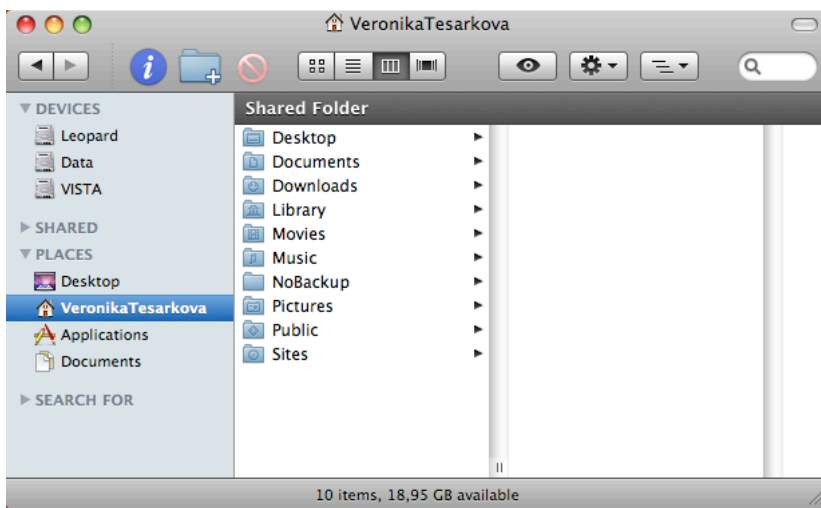
Heslo

- Tvé heslo by mělo obsahovat **alespoň 6 znaků** a pro větší bezpečnost by mělo obsahovat kromě malých písmen alespoň čísla či velká písmena. Není ale vhodné volit heslo tak obtížné, že si jej nezapamatuješ.
- Doporučujeme zvolit stejné heslo jako do systému STAG.
- Heslo jsi povinen zachovat v naprosté tajnosti. V opačném případě porušuješ jeden ze základních bodů provozního řádu a konto ti může být zablokováno.
- Pokud by sis ho chtěl změnit, máš následující možnosti:
  - 1. možnost:** Popros laboranta o pomoc se změnou hesla
  - 2. možnost:** Klikni na znak zvol možnost *System preferences...* nyní vyber volbu *Accounts* a heslo změň pomocí tlačítka *Change Password...*
  - 3. možnost:** Otevři si aplikaci **Terminal** umístěnou ve složce *Applications/Utilities* a napiš příkaz “passwd”. Budeš vyzván k zadání starého a pak pro ověření dvakrát nového hesla.

Kde nalezneš své konto a jak s ním pracovat?

- Po přihlášení se objeví **Finder** (průzkumník), tvá pracovní plocha s pevnými disky a **Dock** (viz obr. 3).
- Ke svému kontu, se dostaneš poklikáním na ikonu Disku či přes Finder menu “*File*” a “*New Finder Window*”.
- Levá část okna (viz obr. 2.) obsahuje v horní části disky a ve spodní části domeček s tvým jménem (což je tvé konto) a dále odkazy na složky uvnitř konta (*Desktop*, *Documents*, *Movies*,...) či odkazy na jiné složky (*Applications*). Do spodní části okna můžeš přetažením přidat libovolný odkaz na soubor či složku.
- Ke všem souborům a složkám ve tvém kontě máš přístup pouze a jenom ty (s výjimkou složky *Public*). Tzn. co si do svých složek uložíš, to ti nikdo nemůže smazat či jinak upravovat. Své soubory a složky ukládej do složek *Documents*, *Desktop*, *Pictures*, ..., na svém kontě.

- Velikost konta zjistíš kliknutím na domeček s tvým jménem a použitím klávesové zkratky “command (⌘)” + “I”.

obr. 2

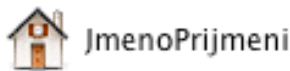
- Do doku můžeš umístit libovolného zástupce aplikace, souboru nebo složky. Jeli pod ikonkou aplikace bílý oválek, znamená to, že je právě spuštěna.

obr. 3

Kde najdeš konta ostatních studentů?

- Klikni na obrázek domečku s tvým jménem

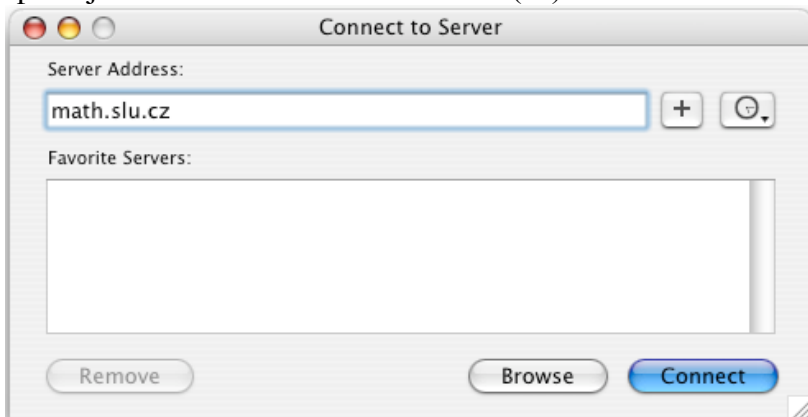

a v menu Finderu zvol “Go“ a “Enclosing Folder“ nebo klávesovou zkratkou “command (⌘)” + “šipka nahoru(↑)”.

- Zobrazí se seznam studentů, mezi kterými naleznáš i jméno požadovaného studenta, tuto složku otevři.
- Můžeš nahlédnout do jeho složky *Public*.
- Nyní můžeš jakýkoliv soubor přesunout do jeho složky *Drop Box*, který je ve složce *Public*. Pro zkopírování souboru přidrž klávesu “alt”.

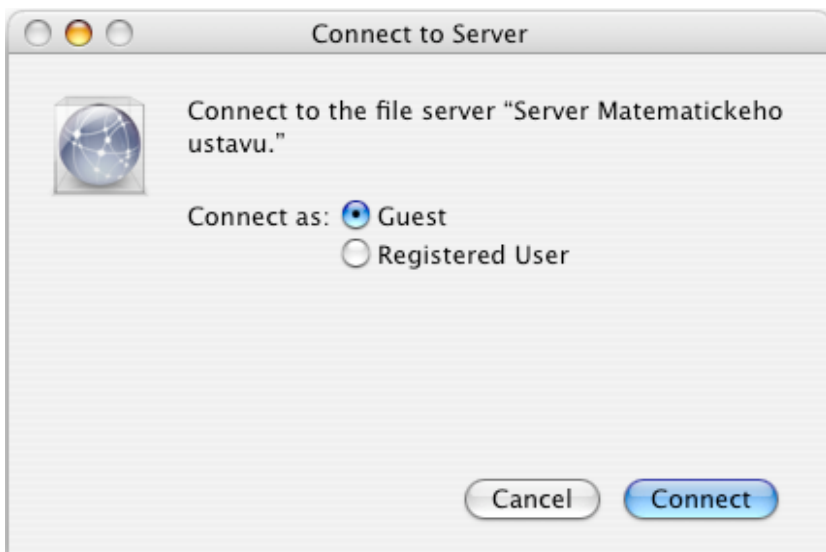
Kde nalezneš konta vyučujících?

- V menu Finder zvol „Go“ a „Connect to Server...“ nebo použij klávesovou zkratku “command (⌘) + “K“.

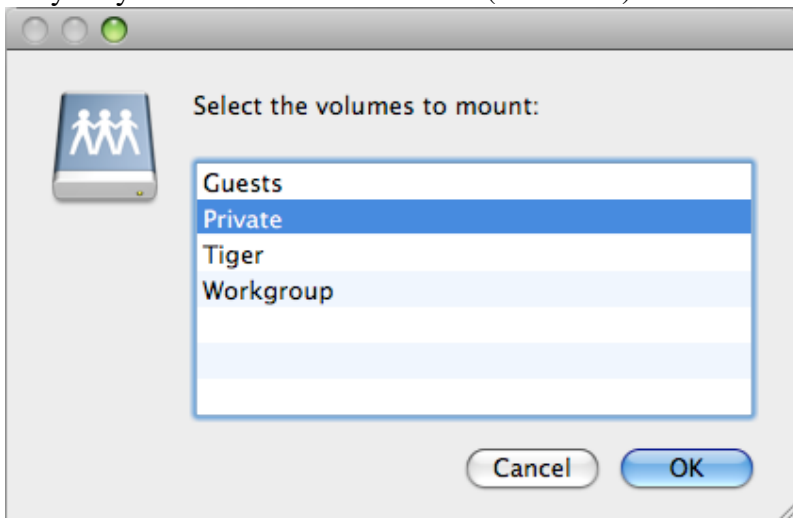
obr. 4.

- Do políčka *Server Address* napiš ***math.slu.cz*** a klikni na tlačítko *Connect*. (viz obr. 4.) Pro zrychlenou volbu si stiskem tlačítka “+” můžeš adresu uložit.
- V dalším dialogu zvol *Guest* a klikni opět na *Connect*. (viz obr. 5.)

obr. 5.

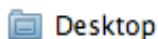
- Nyní vyber *Private* a klikni na *OK*. (viz. obr. 6.)

obr. 6.

- Zobrazí se seznam kont se jmény jednotlivých vyučujících, můžeš s ním pracovat stejně jako s konty ostatních studentů.

Důležité složky konta

Desktop

Složka z obsahem tvé plochy.

Documents

Do složky *Documents* si ukládej všechny své dokumenty.

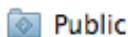
Library

Toto je systémová složka. Do této složky se ukládají některé důležité konfigurační soubory.

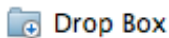

NoBackup

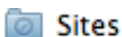
Tato složka se nezálohuje. Takže do ní doporučujeme ukládat nedůležité věci. **Pozor**, pokud chceš instalovat aplikace, které nejsou na učebnách a potřebuješ pro svou práci, vytvoř si pro to novou složku *Applications* ve svém kontě. Můžeš instalovat pouze volně šiřitelné aplikace (freeware, shareware) nebo vlastní software, jehož jsi autorem.

Public je složka určená ke sdílení souborů. Cokoli umístíš do této složky, bude přístupné pro čtení/kopírování všem uživatelům sítě MÚ.

Do složky *Drop Box* ti může kdokoliv, cokoliv uložit, ale nikdo kromě tebe z ní nemůže číst. Nachází se ve složce *Public*.

Do této složky si můžeš umístit své WWW stránky. Internetové stránky pak bude možné prohlížet na adrese:

students.math.slu.cz/JmenoPrijmeni

Jaké aplikace můžeš používat a kde je nalezneš?

- Veškeré aplikace, které jsou na počítačích nainstalovány, se nacházejí ve složce *Applications* na pevném disku *Disk*. (*Programy rozřídzené podle použití naleznete ve složce Aplikace*)
- Podrobnější popis aplikací nalezneš na adrese: <http://lvt.math.slu.cz> pod odkazem „*Návody pro Mac OS*“
- Pokud se ti zdá, že na počítačích nějaké aplikace chybí, neváhej a řekni nám o tom. Určitě to půjde nějak vyřešit.

Služby Laboratoří Výpočetní Techniky

- Uživatelé laboratoří výpočetní techniky mají kromě technického vybavení (počítače, tiskárna, skener), přístup i ke službám, které laboratoře nabízejí:

⇒ Elektronická pošta (e-mail)

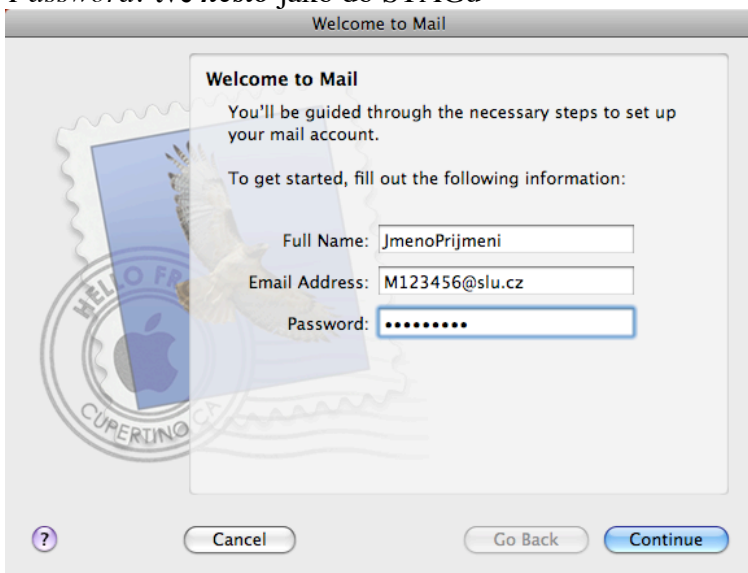
- Emailová schránka ti byla automaticky vytvořena a centrálně uložena na serveru.
- Ke tvému e-mailu můžeš přistupovat přímo z učeben pomocí aplikace **Mail**, či prostřednictvím libovolného klienta s podporou protokolu IMAP nebo POP3.

- Poslední možností je přihlašování z jakéhokoliv počítače připojeného k internetu, pomocí **webmailu** na adrese **<http://mail.slu.cz>**
- *Přihlašovací jméno*: tvé osobní číslo (např. M123456)
- *Heslo*: stejné jako do STAGu

⇒ Přístup k e-mailu přes aplikaci Mail

1. Spust' aplikaci Mail, v uvítacím okně (obr. 7) vyplň následující údaje a pokračuj kliknutím na *Continue*:

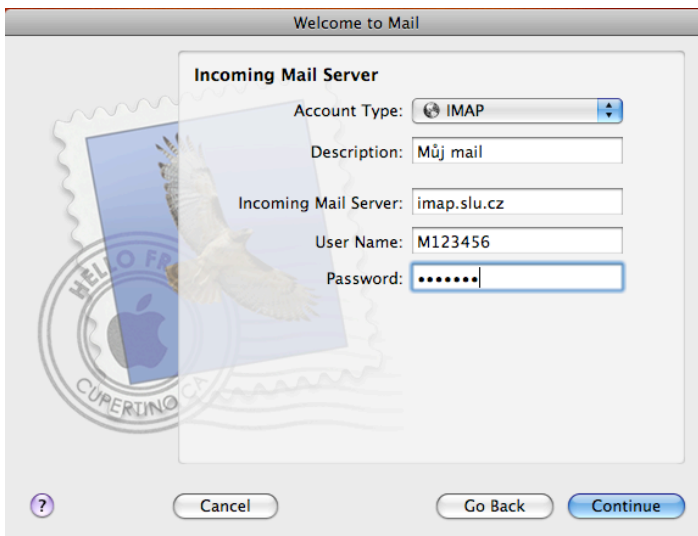
- *Full Name*: tvé jméno ve tvaru ***JmenoPrijmeni***
- *Email Address*: email ve tvaru ***M123456@slu.cz***
- *Password*: tvé ***heslo*** jako do STAGu

obr. 7

2. Nyní nastav Incoming Mail Server (obr. 8) a pokračuj *Continue*:

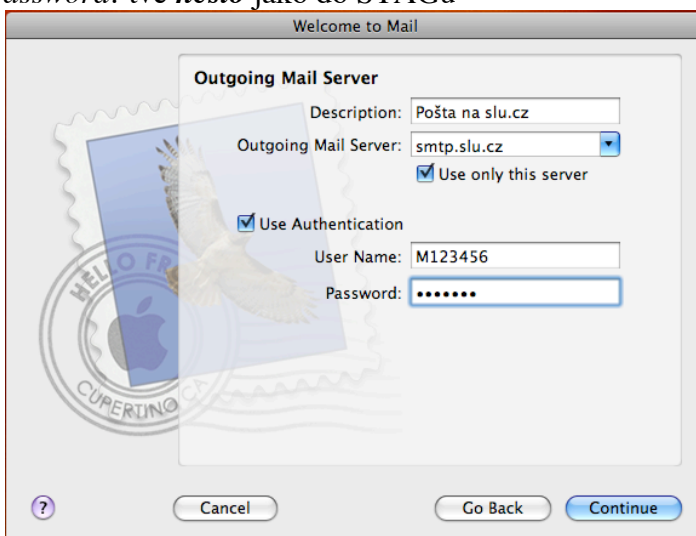
- *Account Type*: hodnotu nastav na ***IMAP***
- *Description*: libovolný popisek, např. ***Můj mail***
- *Incoming Mail Server*: nastav na ***imap.slu.cz***
- *User Name*: tvé osobní číslo, např. ***M123456***
- *Password*: tvé ***heslo*** jako do STAGu

obr. 8

3. Nakonec nastav **Outgoing Mail Server** (obr. 9) a pokračuj *Continue*:

- *Description*: libovolný popis, např. **Pošta na sl.u.cz**
- *Outgoing Mail Server*: napiš **smtp.slu.cz**
- **zaškrtni** možnosti *Use only this server* a *Use Authentication*
- *User Name*: opět tvé osobní číslo, např. **M123456**
- *Password*: tvé **heslo** jako do STAGU

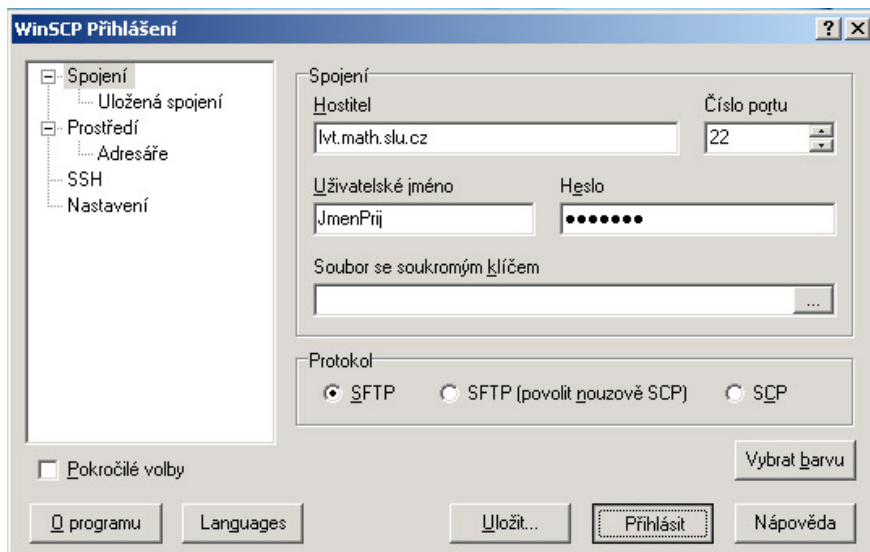

obr. 9

4. Kliknutím na *Create* vstoupíš do svého emailu.

⇒ Sdílený diskový prostor

- Každý uživatel má přidělen svůj diskový prostor (domovský adresář). Tento diskový prostor je určen k ukládání vlastních dat a také k sdílení dat mezi uživateli. Důležitá data jsou centrálně zálohována týdně. Limit diskového prostoru pro jednoho studenta je 500 MB dat³. Pokud máš větší objem dat, které potřebuješ uložit, můžeš využít diskový prostor každého počítače a data ukládat do složky *Disk/Temporary Files*⁴.
- Každý uživatel zodpovídá za **legálnost dat** uložených ve svém diskovém prostoru!
- Vzdálený přístup k datům je možný přes webové rozhraní, nebo pomocí protokolu SFTP. Oblíbeným neplaceným klientem pro SFTP připojení pro Windows je program “WinSCP“ (obr. 10). Přístup protokolem FTP není bezpečný a tudíž jej neumožňujeme (hrozí vyzrazení hesla).

obr. 10.

³ Pokud bude mít student více dat na kontě než je povolený limit, může o svá data přijít.

⁴ Lze využívat pouze pro dočasné ukádkání dat, pro trvalé uložení je vhodné data vypálit.

- *Hostitel*: zadej jméno serveru *lvt.math.slu.cz*.
- *Uživatelské jméno*: vyplň své **osobní číslo** (např. **M123456**). Případně můžeš vyplnit své přihlašovací jméno ve tvaru **jmenprij** nebo **JmenoPrijmeni**. Pozor, rozlišuj malá a velká písmena, jak je uvedeno ve vzoru!
- *Heslo*: napiš své **heslo**.
- Z protokolů pro připojení vyber **SFTP** a stiskni *Přihlásit*.

⇒ Vystavování webových stránek

- Registrací konta také automaticky získáváš možnost vytvářet www prezentace na adrese:

http://students.math.slu.cz/JmenoPrijmeni

Stačí tuto prezentaci umístit do složky **Sites** uvnitř tvého konta. Součástí prezentace mohou být také skripty v jazyce PHP a je k dispozici i možnost ukládání dat do MySQL databáze.

⇒ Tiskové služby

- Laboratoře ti nabízejí, mimo jiné, i tiskové služby přístupné ze všech počítačů na učebnách LVT. Je zajištěn kvalitní a rychlý tisk na laserové tiskárně **Laboranti-1** (pouze černobíle). Tisknout je možno na všechny formáty papíru až do velikosti A3, jedno či oboustranně. Cena za tisk:

Formát papíru	Jednostranně	Oboustranně
A3	2 Kč / stránka	3 Kč / list
A4	1 Kč / stránka	1,50 Kč / list

⇒ Skenování

- U laborantů si můžeš nechat oskenovat různé obrázky, loga, fotografie, texty apod. na kvalitním barevném skeneru Epson.

⇒ Půjčování knih

- U laborantů si můžeš zapůjčit vybrané knihy s IT tematikou.
- Seznam knih nalezeš na webu <http://lvt.math.slu.cz>. Nalézt zde můžeš knihy o CSS, HTML, Flash, C#, PHP, o webdesignu, virech apod.
- Knihy se půjčují jak prezenčně (na učebně), tak i absenčně.

⇒ Pomocné služby

- V případě jakýchkoliv potíží týkajících se počítačů na učebnách, můžeš využít pomoci laboranta, který je přítomen v kanceláři laborantů po dobu času otevírací doby učeben.
- Podrobný popis konta, nastavení e-mailu, vypalování CD a DVD a aplikací naleznete na adrese:

<http://lvt.math.slu.cz/html/menu.php>

- **Eduroam** je bezdrátová síť určená pro přístup uživatelů nejen ze Slezské univerzity, ale také ostatních subjektů, které jsou zapojeny do tohoto projektu.
- **Co to pro tebe znamená?** Můžeš se bezdrátově připojit k síti Eduroam na svém notebooku nejen v prostorách Slezské univerzity, ale díky Eduroam identitě máš možnost se připojit na kterékoli z institucí podporující Eduroam po celém světě.
- **Pokrytí** na Slezské univerzitě: budovy Na Rybníčku 1, Bezručovo náměstí 13-14, Masarykova třída 37, Hradecká 17, Hauerova 4, Olbrichova 25, VC Krnov – Za Drahou 3
- Mapu pokrytí mimo Slezskou univerzitu nalezneš na oficiálních stránkách projektu: <http://eduroam.cz>
- **Co je třeba k připojení?**
  - ⇒ WiFi zařízení podporující zabezpečení WPA
  - ⇒ Certifikát CESNET CA
  - ⇒ Eduroam identita
  - ⇒ Vlastní nastavení bezdrátové sítě pro konkrétní OS
- **Certifikát CESNET CA** můžeš stáhnout a nainstalovat podle návodu, který nalezneš na webové stránce <http://www.slu.cz/struktura/cit/navody/instalace-certifikatu>
- Návod, jak získat (popř. změnit) **Eduroam identitu** – tj. uživatelské jméno a heslo, nalezneš na webu <http://eduroam.slu.cz/navod-k-pripojeni/jak-ziskat-identitu>
- **Návody k připojení** nalezneš kompletně zpracované krok za krokem na webu <http://eduroam.slu.cz>, kde také nalezneš veškeré informace o této službě.
- **Koho žádat o pomoc s nastavením připojení?** V případě potíží či nejasností týkající se služby Eduroam ti pomohou laboranti na učebnách, správce počítačové sítě na fakultě nebo piš na mail eduroam-support@slu.cz.

Kontaktní údaje a provozní doba

Adresa:

- Laboratoře Výpočetní Techniky
Matematický ústav v Opavě
Slezská univerzita v Opavě
Na Rybníčku 1
746 01 Opava

Vedoucí laboratoří:

- Mgr. Aleš Ryšavý

Osazenstvo laboratoří:

- Tomáš Foltýnek
- Bc. Veronika Tesárková
- Bc. Jakub Šotola
- Pavel Říha

Telefon:

- +420 553 684 684 (vedoucí laboratoří)
- +420 553 684 682 (laboranti)

E-mail:

- Ales.Rysavy@math.slu.cz (vedoucí laboratoří)
- admin@lvt.math.slu.cz (laboranti)

WWW:

- <http://lvt.math.slu.cz>
- <http://aec.math.slu.cz> (Apple Education Centre)

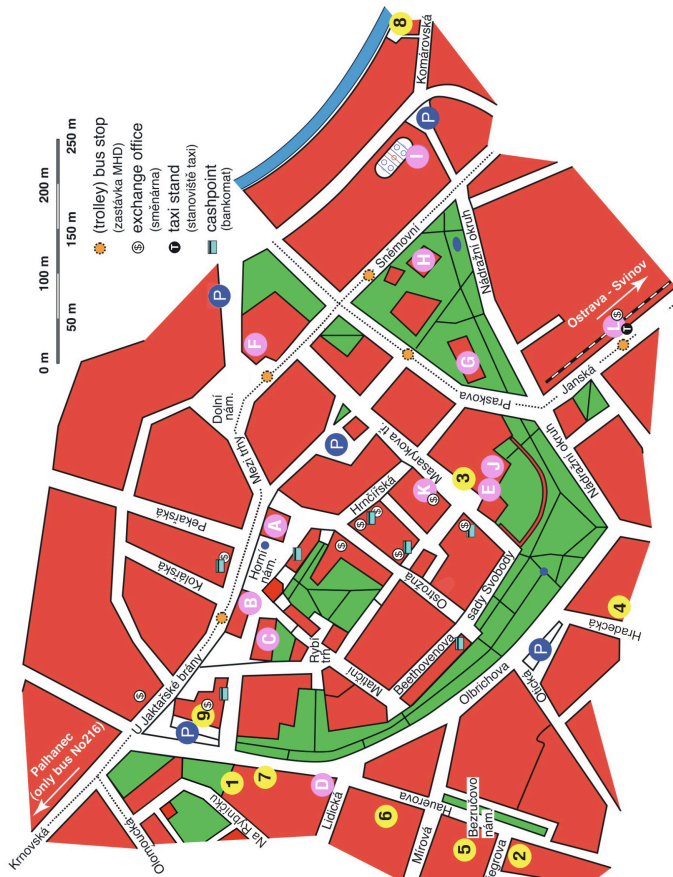
Provozní doba⁵:

- pondělí – pátek   8⁰⁰ - 22⁰⁰
- víkendy a svátky   ZAVŘENO

---

⁵ Provozní doba se může měnit, především během prázdnin a svátků.

Opava - centre

- A** **Hiaska Tower**
(Hiaska - Magistrát města)
- B** **Silesian Theatre**
(Slezské divadlo)
- C** **Concathedral of the Assumption of the Blessed Virgin**
(Konkatedrála Nanebevzeší p. Marie)
- D** **Red Church**
(Cerveny kostel)
- E** **The Church of the Holy Spirit**
(Kostel sv. Ducho)
- F** **Saint Adalbert Church**
(Kostel sv. Vojtěcha)
- G** **Saint John the Baptist Church**
(Kostel sv. Jana Křtitele)
- H** **Silesian Regional Museum**
(Slezské zemské muzeum)
- I** **Ice Hockey Centre**
(Zimní stadion)
- J** **Minorite Monastery**
(Mimonirský klášter)
- K** **Post Office**
(Pošta)
- L** **Railway station Opava východ**
(Nadrazi Opava východ)
- 1** **Silesian University - Mathematical Institute**
(Slezská univerzita - Matematický ústav)
- 2** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Bezučovo náměstí 13)
- 3** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Masarykova třída)
- 4** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Hradecká ulice)
- 5** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Bezučovo náměstí 14)
- 6** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Hauerova)
- 7** **Silesian University**
(Slezská univerzita - Obrichova)
- 8** **Komárovská - hostel**
(Komárovská - kolej)
- 9** **Koruna Hotel - hostel**
(Hotel Koruna - kolej)